

Mladen Čačić
Kneza Domagoja 2
43280 Garešnica
Tel: 043/533 001
GSM: 098/871 644
E-mail: mlad.cacic@gmail.com

U P U T E Z A K O R I Š T E N J E
„PROGRAMA ZA IZRAČUN REZULTATA I PROVOĐENJE
NATJECANJA“

(„lov ribe udicom na plovak“)

Ožujak, 2013.godine

Uvod

„Program za izračun rezultata i provođenje natjecanja“ načinjen je u *Microsoft Office Excel 2003*.

Temelji se na „Pravilniku o natjecanjima HŠRS“ i izrađuje svu dokumentaciju koja je potrebna na natjecanju u „lovu ribe udicom na plovak“ na kojem učestvuje do 50 ekipa.

Program slijedi logiku natjecanja, i ne služi samo za izračun rezultata natjecanja, već i njegovu provedbu.

Od uobičajene dokumentacije za provedbu natjecanja pripremite samo prijavnice koje će Vam popuniti kapetani ekipa prilikom prijave i sa kojih ćete osnovne podatke o sudionicima unijeti u program.

Pomoću njega je moguće izraditi i ispisati svu potrebnu dokumentaciju za :

- Prijavu ekipa (unošenje osnovnih podataka o sudionicima sa prijavnicama u program) i izvlačenje brojeva;
- Startne liste po sektorima;
- Dnevnik natjecanja u dva oblika („Dnevnik“ - Prilog-Lov ribe 3b i „Dnevnik-vodoravni“).

Uz navedenu dokumentaciju program nudi još **dodatne mogućnosti** :

- odabir Žirija natjecanja sukladno Pravilniku;
- obračun i zaseban ispis sektorskih plasmana svih sudionika po sektorima;
- obračun i zaseban ispis ekipnih plasmana svih ekipa sudionica;
- obračun i zaseban ispis pojedinačnih plasmana svih sudionika natjecanja;
- priprema ispisa neophodnog za proglašenje rezultata i podjelu nagrada za prva tri pojedinca po sektorima i pojedinačno, te prve tri ekipe, sa svim potrebnim podacima koji su potrebni za proglašenje rezultata i elementima na temelju kojih su izračunati plasmani ekipa i pojedinaca (sektorski i pojedinačno);
- analizu natjecanja u kojoj se prikazuje ukupan broj sudionika natjecanja, ukupan obračun ulova svih sudionika natjecanja, najveći ostvareni ulov, najmanji ostvareni ulov, broj sudionika natjecanja koji su natjecanje završili bez ostvarenog ulova, prosječan ulov natjecatelja na tom natjecanju, pa zatim grafički prikaz udjela sektora u ukupnom ulovu i analiza ulova po sektorima.

Svojim sastavnicama program omogućuje da se na licu mjesta u dogovoru sa Vrhovnim sucem, Predstavnikom organizatora i domaćinom natjecanja, već prema tome o kakvom se natjecanju radi (službeno ili prijateljsko), kakve je eventualno nagrade osigurao organizator (za prva tri plasmana, prvih deset plasmana ili sve učesnike), odluči što će se na kraju od priloga koji nisu obvezni po Pravilniku tiskati, oglasiti na oglasnoj ploči ili pri proglašenju rezultata natjecanja uručiti kapetanima ekipa.

UPUTE ZA KORIŠTENJE

RADNI-Ekipa 3 natjecatelja (ili 4 ili 5-ovisno o broju natjecatelja u ekipi) kopiraj (Copy), zaljepi (Paste), preimenuj (Rename) prigodnim nazivom natjecanja (npr: 2. kolo III. Lige) i otvori.

Da bi instalirane makronaredbe mogle izvršavati svoje zadaće potrebno je prilikom otvaranja programa kada se pojavi dijaloški okvir sa sigurnosnim upozorenjem odabrati **srednje dugme „Omogući makronaredbe“** („Enable macros“) iako se kao prva mogućnost iz sigurnosnih razloga nudi opcija „Onemogući makronaredbe“ („Disable macros“). **Sigurnost treba biti postavljena na srednju razinu** (Alati-Makronaredba-Sigurnost-Razina sigurnosti-Srednja). Ukoliko je sigurnost postavljena na visoku ili vrlo visoku razinu instalirane makronaredbe su onemogućene. To podešavanje računala potrebo je izvršiti prilikom prvog pristupa programu u koliko to već ranije nije zadano i kasnije više nije potrebno.

Između pojedinih stranica programa (nazvat ćemo ih priložima) se krećete, kao što je to u Excelu uobičajeno, klikom miša po nazivu stranice (sheet) u donjem rubu prikaza.

Svaki prilog u sebi sadrži i **skriveno komentare** (u gornjem dijelu priloga, **polje gdje se vidi crveni trokutić u gornjem desnom uglu**), pojašnjenja o tome što je potrebno učiniti. Komentari se pojavljuju kada križić ili strelicu miša dovedete na polje koje sadrži komentar.

Upisi podataka se vrše samo na crveno obojanim nazivima stranica i tu treba paziti što i kako se upisuje, dok su druge stranice zaštićene od slučajnog ili namjernog mijenjanja sadržaja i moguće ih je samo printati.

Svaki podatak unosi se samo jednom i on se sam distribuira na sva mjesta koja trebaju sadržavati takav podatak.

Podaci se upisuju za vrijeme prijave ekipa i izvlačenja brojeva u priloge: „**Organizacija natjecanja**“; „**Prijava ekipa i izvlačenje br.**“, te po povratku startnih sudaca sa rezultatima vaganja (samo ostvareni ulov-težina i eventualni kazneni bod koji se dodjeljuje kada natjecatelj nema baždarene posude za hranu i mamce) u „**Upis rezultata A sektora (B,C)**“ i to je sve.

Svi izračuni su programirani, i vodilo se računa da su u prilogu vidljivi svi elementi o kojima je po Pravilniku ovisan rezultat.

Drugi prilozima ne dozvoljavaju da se nešto upisuje i potrebno ih je samo ispisati vodeći računa o rasponu ispisa (ovisan o broju ekipa učesnica). Njega je najjednostavnije utvrditi pomoću Pretpregleda ispisa (Print preview)- klikom na ikonu na alatnoj traci na kojoj je list papira sa povećalom. Dok je pretpregled uključen pokretanjem kotačića na mišu provjerite na kolikom se broju stranica nalazi potreban sadržaj, zatvorite pretpregled, te odredite raspon ispisa (Datoteka-Ispis-Raspon ispisa-od broja 1 do broja 3 npr.). Ovo se savjetuje učiniti da se ne bi nepotrebno trošio papir i gubilo vrijeme.

Sa unosom zadnjeg podatka o ostvarenom ulovu posao izračuna rezultata je završen. Potrebno je samo imati računalo, printer, dovoljno papira i boje.

Kompletni izračuni rezultata rješeni su programiranjem pomoću programskih funkcija Excela, no pojedine tablice sadrže točne rezultate no ne onim redom kojim mi to trebamo (od 1-n) te je **rezultate prije printanja potrebno sortirati** korištenjem unaprijed snimljenih makro naredbi u *Visual basicu* čime se postiže trenutačna pripravnost za printanje pojedinih priloga, koje se pokreću „klikom“ na grb HŠRS koji se nalazi na pojedinom prilogu.

No, pođimo redom s pojašnjenjima oko rada sa pojedinim priložima.

„Organizacija natjecanja“

Prilog sadržava nekoliko općih podataka od naziva natjecanja, naziva vode gdje se natjecanja održava, datuma održavanja, podataka o domaćinu, organizatoru, članovima sudačkog kolegija.

Bitno je uočiti da se podaci koji se unose u navedeni prilog prenose u druge priloge pa će npr. naziv natjecanja koji smo tu unjeli i datum održavanja biti prenešeni na gotovo sve druge priloge, imena sudaca prenesti će se i na dnevnik natjecanja i startne liste, kao i u sastav Žirija natjecanja (kao i predstavnik organizatora i domaćin natjecanja).

Stoga, obavezno popunite sve rubrike, prilog je napravljen tako da predstavlja i uvodnu masku u program na koju se možete vratiti kada je računalo uključeno, a trenutno ne radite u programu.

Savjet:

Za prelazak u novi redak gdje vršite upis koristite tipku Tab (dvije strelice jedna iznad druge s lijeve strane vaše tastature) koja omogućuje trenutačno pozicioniranje na mjestu za upis.

„Prijava ekipa i izvlačenje br.“

Jedan od najbitnijih priloga u programu jer se podaci unešeni u tu stranicu preslikavaju u sve ostale stranice i tu ne smije biti grešaka. Posebno naglašavam da je **brisanje dozvoljeno samo sa Delete i Backspace .Najstrože je zabranjeno svako izrezivanje, premještanje i ispuštanje ćelija, jer su za polja vezane formule te pomicanje polja čini program neupotrebljivim.** Napomena se ne odnosi na sortiranje koje se ne odražava na taj način.

Prilog se u načelu popunjava na temelju prijavnica koje su Vam ručno popunili kapetani ekipa. Rubrike „Ekipa“, „Redosljed izvlačenja“ i „Jedinstveni startni broj“ i još neke sadrže skriveni komentar (vidi se crveni trokutić u gornjem desnom uglu polja) sa uputom koja Vam se pojavljuje u „oblačiću“ kada „križić“ dovedete iznad tog polja.

Na desnom rubu naslovnog retka buduće tablice imate dva mala grba HŠRS, kao i desno i lijevo od „Ekipa“ (klikom na lijevi prilagođavate tablicu za početni prvi upis ekipe i njenih članova kod unosa podataka sa prijavnice, zatim kliknete desni od naziva „Ekipa“ koji vam vraća polja „Sektor“ potrebna za daljnji rad i upis sektora).

Tablica je **početno postavljena za upis podataka kada postoji jedinstveni startni broj** (nema prekida staze na natjecanju) i za to ne treba posebno prilagođavati tablicu.

U koliko se sektori izvlače zasebno i nema jedinstvenog startnog broja, potrebno je prilagoditi tablicu za takav upis. To će učiniti makronaredba koju aktivirate tako da kliknete na krajnji desni grb HŠRS (onaj koji je na zelenom polju).

U koliko ste na njega kliknuli slučajno pa vam rubrike više ne odgovaraju, kliknite na lijevi grb (na žutom polju) koji će tablicu prilagoditi za upis kada je jedinstveni startni broj.

Unesite podatke sa prijavnica u program, inzistirajte da vam upišu i kapetana ekipe na prijavnicu jer će Vam to poslužiti za odabir Žirija natjecanja.

Po završetku unosa unesene **podatke treba sortirati** po abecedi od A-Z ili od Z-A po ekipama (*Sort Ascending-Uzlazno ili Sort Descending-Silazno*). Označite polje u naslovnom retku tablice npr. „Ekipa“ na vrhu kolone koju treba sortirati i kliknite na alatnoj traci ikonu gdje je oznaka „AZ↓“ ili „ZA↓“).

Paralelno sa izvlačenjem „Redosljeda izvlačenja“ i „Sektora“ upisujte podatke u tablicu i po završetku sortirajte redosljed od 1-n kao što ste učinili sa ekipama.

Paralelno sa izvlačenjem „Jedinstvenog startnog broja“ upisujte podatke u tablicu . Prije napuštanja stranice obvezno sortirajte (Sort Ascending -Uzlazno) po „Jedinstvenom startnom broju“.

U koliko se radi o natjecanju gdje postoji prekid staze pa se startni brojevi izvlače za pojedine dijelove ili za svaki dio posebno, potrebno je prilagoditi našu tablicu na način da kliknete na desni grb na naslovnom retku tabele koji će aktivirati makronaredbu i tablica je prilagođena za upis zasebnih startnih brojeva. U koliko ste nepažnjom tablicu priredili za prekid staze, kliknite na lijevi grb koji će tablicu prilagoditi za upis Jedinstvenog startnog broja.

Prilagodbu možete izvršiti čim spoznate da se radi o natjecanju gdje neće biti jedinstvenog startnog broja, prije početka izvlačenja. Sve se također popunjava istovremeno kako teče izvlačenje jedino što malo više pažnje treba posvetiti upisivanju startnih brojeva jer za pojedini sektor oni nisu

jedan iznad drugoga. Pri napuštanju stranice u ovom slučaju ostavite tabelu sortiranu po pomoćnoj koloni A na desnoj strani tablice.

Obavezno si isprintajte ovaj prilog pa nećete morati podatke koji su u njemu sadržani upisivati u prijavnice.

„Ispis žirija natjecanja“

Članove Žirija već imate odabrane pa ih možete obznaniti kapetanima. Navedenu stranicu treba samo isprintati i uručiti Vrhovnom sucu.

Natjecatelji odlaze na stazu na pripravu, a Vi printate startne liste.

„Startne liste A sektor (B,C)“

Vodite računa da se po dvije startne liste nalaze na jednom listu A4 (zadani format u cijelom programu), pa odaberite raspon ispisa stranica prema broju natjecatelja u sektoru.

Prije printanja provjerite dali ste sortirali po rastućem „Jedinstvenom startnom broju“, a u koliko su sektori razdvojeni pa nema jedinstvenog startnog broja poslužite se pomoćnim kolonama A,B,C po kojima ćete sortirati prije ispisa startnih lista A, B ili C sektora (sortirate pomoćnu kolonu A odete na Startne liste A sektora i printate, zatim se vratite na pomoćnu kolonu B,sortirate, pa se ponovo vratite na prilog Startne liste B sektora i tako redom. Liste će Vam ići po rastućem startnom broju i neće trebati rezati liste da ih složite po rastućem startnom broju. Po završetku štampanja svih startnih listi, vratite se na prilog „Prijava ekipa i izvlačenje br.“ i sortirajte po pomoćnoj koloni A na desnoj strani tablice.

Startne liste uručite startnim sucima.

„Upis rezultata A sektora“

Po izvršenom vaganju od startnih sudaca uzmite startne liste. Ostalo Vam je samo u kolonu Grama-bodova upisati težinu i eventualni kazneni bod u koliko je dodijeljen (natjecatelj nije imao posude za hranu i mamce ili je dodjeljen žuti karton). Druge kolone su zaštićene i ne dozvoljavaju nikakav upis ili promjenu. Sa ovom stranicom ne radite ništa drugo već pređite na sljedeću.

„Upis rezultata B sektora“

Isto kao A sektor.

„Upis rezultata C sektora“

Isto kao A sektor. Po završenom upisu kliknite na grb HŠRS u gornjem lijevom uglu priloga i pokrenut ćete makronaredbu kojom ćete sortirati rezultate koji su upisani na stranicama koje slijede iza ove.

„Dnevnik“

Gotov za printanje istovremeno sa unosom zadnjeg brojčanog podatka u „Upisu rezultata C sektora“ pa stoga samo printaj. U koliko želiš da ti ekipe budu prikazane po rastućem startnom broju printaj prije pokretanja makronaredbe na prethodnoj stranici,tj poslije unosa zadnjeg podatka u C sektoru. U koliko želiš dnevnik po rastućem ekipnom plamanu svakako prije printanja treba pokrenuti makronaredbu navedenu u prilogu „Upis rezultata C sektora“.

„Dnevnik-vodoravni“

Samo printaj. U koliko je u prilogu „Prijava ekipa i izvlačenje br.“ Sortirano po jedinstvenom startnom broju tako će biti i u ovom dnevniku.

„Ispis sektorskog plasmana“

Samo printaj u koliko je ranije pokrenuta makronaredba, u koliko nije pokreni je „klikom“ na grb HŠRS.

„Ispis ekipnog plasmana“

Samo printaj u koliko je ranije pokrenuta makronaredba, u koliko nije pokreni je „klikom“ na grb HŠRS.

„Ispis pojedinačnog plasmana“

Samo printaj u koliko je ranije pokrenuta makronaredba, u koliko nije pokreni je „klikom“ na grb HŠRS.

„Proglašenje rezultata“

Samo printaj u koliko je ranije pokrenuta makronaredba, u koliko nije pokreni je „klikom“ na grb HŠRS i uruči Vrhovnom sucu koji će proglasiti rezultate i podijeliti nagrade.

„Analiza natjecanja“ i „Dijagram težine“

Nije po pravilniku neophodno no predstavlja interesantne priloge za sve sudionike pa samo printaj jer je ovdje sve gotovo. Stavi na oglasnu ploču, daj organizatoru, novinarima, predstavnicima lokalne uprave i sl.

„Prijavnica“

Prilog služi da bi svu potrebnu dokumentaciju imali na jednom mjestu. Potrebno ga je umnožiti prije početka prijava i podijeliti kapetanima koji ga ručno popunjavaju, a služi kao predložak sa kojeg se osnovni podaci o ekipi i natjecateljima unosi u program.

U koliko štedite boju ili imate lošiji pisač pa želite ubrzati brzinu ispisa a nije Vam presudan izgled i kvaliteta ispisa, svaki prilog-stranicu možete podesiti za crno bijeli ispis na način da odete na **Pretpregled ispisa (list papira sa povećalom)- Postava-List-Ispiši-Crno bijelo (označite kvačicom) ili Datoteka-Postavljanje stranice-List- Ispiši-Crno bijelo. To možete učiniti i na radnoj kopiji prije unosa podataka i tako si unaprijed podesiti ispis.**

Napomena:

Za programe koji su za 5 članova ekipe i 4 člana ekipe vrijede iste upute, razlika je samo u većem broju sektora.

DODATNE UPUTE ZA POJEDINE SITUACIJE

U koliko se radi o **natjecanju LIGE** gdje **ekipa nije došla na kolo natjecanja** upišite u prilog „Prijava ekipa i izvlačenje br.“ **samo naziv ekipe, drugo ostavljate prazno**. U „Upis rezultata A (B,C) sektora“ ne upisujete toj ekipi ništa pod Grama-bodova (**nikako broj 0**) jer program će prepoznati situaciju i dodijeliti **za sektorske plasmane kao i ekipni plasman n+1** (n-broj ekipa učesnica lige).

U koliko **ekipa nastupa nepotpuna (nedostaje natjecatelj)** u prilog „Prijava ekipa i izvlačenje br.“ u retku gdje upisujete tu ekipu **ostavljate prazna polja** u kolonama *Ime i prezime, Sektor*. *Jedinstveni startni broj* toj ekipi upisujete no ako su razdvojeni sektori pa je tabela tako pripremljena ne upisuje se *Startni broj* uz prazna polja u kolonama *Ime i prezime, Sektor*. U „Upis rezultata A (B,C) sektora“ ne upisujete toj ekipi za toga člana ništa pod *Gram-bodova (nikako broj 0)* jer program će prepoznati situaciju i dodijeliti **za sektorski plasman n+1** (n-broj ekipa na natjecanju).

U slučaju **odjele crvenog kartona natjecatelju brišete njegovo Ime i prezime, Sektor**, ako su razdvojeni sektori pa je tabela tako pripremljena briše se **i njegov Startni broj**. **Tretira se kao da nije nastupio tj.kao da ekipa nastupa nepotpuna**. Program će **ekipi za tog člana dodjeliti n+1**. Podatak o dodjeli kartona sa imenom i prezimenom biti će u izvješću Vrhovnog suca i Predstavnik HŠRS i konstatirati će se pri proglašenju rezultata natjecanja.

U slučaju **odjele žutog kartona natjecatelju upisuje se kazneni bod (upisati br.1) i briše mu se 10 % bodova ulova** ostvarenih na natjecanju što treba odmah izračunati na startnoj listi i kod upisa unijeti grama -10% jer **program to ne čini**.

Natjecatelju koji nema baždarene posude za hranu i mamce **upisuje se jedan bod kazne (broj 1) u rubriku Kazneni bod** u prilogima „Upis rezultata A (B,C) sektora“ (**5. po plasmanu dobiti će 6 bodova**, a ostali natjecatelji onoliko koliko su osvojili) i program će to učiniti sam nakon upisa kaznenog boda.

B I S T R O ! ! !

PODSJETNIK

Premještanje na drugi list (prilog):

-na donjoj traci kliknite odgovarajući jezičak lista (priloga) npr. **Prijava ekipa i izvlačenja br.**,

Odabiranje ćelije:

-„mišem“ dovesti „križić“ na željenu ćeliju gdje trebamo nešto upisati, sortirati i sl. i kliknuti lijevom tipkom „miša“.

Unos podataka:

-kliknite ćeliju u koju želite unijeti podatke,
-upišite podatke i pritisnite **Enter** na tastaturi.

Brisanje podataka:

-odaberite ćeliju gdje želite obrisati podatak te tada brišite tipkom **Delete** ili **Backspace** na tastaturi (nikako ne koristite *Izbriši* ni iz izbornika koji se otvara desnom tipkom miša ni iz izbornika *Uređivanje* jer nudi pomicanje ćelija, a obzirom da su za ćelije vezane formule čim se one pomaknu program više ne radi dobro već pokazuje vrijednost greške jer ne može „dohvatiti“ podatak). Iz istog razloga svako **povlačenje, premještanje i ispuštanje ćelija najstrože je zabranjeno**.

Sortiranje podataka $\begin{matrix} A \\ Z \end{matrix} \downarrow$ poredaj uzlazno (od manjeg ka većem), ili $\begin{matrix} Z \\ A \end{matrix} \downarrow$ poredaj silazno (od

većeg ka manjem), sortira brojeve kao i nazive ili slova po abecedi:

-odaberite ćeliju na vrhu stupca sa ćelijama koje želite sortirati ili naslovnu ćeliju u tablici koja opisuje sadržaj ćelija koje se nalaze ispod odabrane ćelije (npr. Ekipa, Redosljed izvlačenja),

-na alatnoj traci Standardna kliknite gumb $\begin{matrix} A \\ Z \end{matrix} \downarrow$ ili $\begin{matrix} Z \\ A \end{matrix} \downarrow$.

Pretpregled ispisa radnog lista

-pregled prije puštanja na printanje kojim možemo utvrditi na koliko listova se nalaze podaci koje trebamo printati i dali je sadržaj onaj kakav smo očekivali,

-na alatnoj traci Standardna kliknite gumb **Pretpregled ispisa** (list papira sa povećalom),

-u koliko je više stranica okretanjem kotačića na mišu prelazite sa jedne na drugu.

-klikom na stranicu uključujete povećalo i tada ne možete prelaziti na iduću, drugim klikom isključujete povećalo.

Ispis, printanje (štampanje) stranice:

-na alatnoj traci Standardna **kliknite na gumb sa sličicom printera**,

-ili u izborniku **Datoteka** kliknite **Ispis** , zatim dugme **U redu**.

Odabiranje raspona ispisa iz priloga s više stranica:

-u izborniku **Datoteka** kliknite **Ispis**,

-u odjeljku **Raspon ispisa** odrednice **Stranice** u okvir **Od** upišite prvu od stranica koje želite ispisati (npr. 1), u okvir **Do** upišite posljednju od stranica koje želite ispisati (npr 2),

-Kliknite **U redu**